

Marcela Mikołajczak

I rok SS2 Finanse i Rachunkowość
Wydział Zarządzania, Uniwersytet Gdański

Monika Mikołajczak

I rok SS2 Zarządzanie
Wydział Zarządzania, Uniwersytet Gdański

UKRYTY RYNEK TREŚCI CYFROWYCH: EKONOMICZNE MECHANIZMY NIELEGALNEGO STREAMINGU I PIRACKICH BIBLIOTEK

Wstęp

W ostatnich latach nielegalny streaming oraz piractwo cyfrowe stały się jednym z kluczowych wyzwań dla sektora medialnego i kultury cyfrowej. Umożliwiają one konsumentom dostęp do treści audiowizualnych – w tym filmów, seriali, transmisji sportowych i programów telewizyjnych – a także książek i publikacji elektronicznych – bez ponoszenia kosztów licencji dystrybucyjnych, co wywołuje znaczące konsekwencje ekonomiczne zarówno dla przedsiębiorstw, jak i państwowych systemów podatkowych. Celem artykułu jest analiza ekonomicznych mechanizmów nielegalnego streamingu i pirackich bibliotek cyfrowych oraz ocena ich wpływu na rynek mediów i publikacji książkowych. W badaniu wykorzystano analizę danych wtórnych oraz przegląd literatury przedmiotu z zakresu ekonomii mediów, teorii dóbr publicznych i ekonomii kultury, co pozwala ocenić zarówno skutki finansowe, jak i strukturę rynku pirackiego.

1. Nielegalny streaming jako zjawisko ekonomiczne

Nielegalny streaming odnosi się do odtwarzania treści audiowizualnych – filmów, seriali, transmisji sportowych czy programów telewizyjnych – za pomocą serwisów lub aplikacji pozbawionych licencji dystrybucyjnych. W odróżnieniu od tradycyjnego pobierania plików, streaming umożliwia natychmiastowy dostęp do treści bez konieczności ich lokalnego zapisu, co znacząco obniża barierę techniczną i czasową dla użytkownika¹. Zjawisko to ma istotny wymiar ekonomiczny. Badania Bournemouth University, przeprowadzone we współpracy z Audiovisual Anti-Piracy Alliance (AAPA), wskazują, że w 2021 roku firmy telewizyjne w Unii Europejskiej oraz Wielkiej

1 P. Hirvinen, *Digital Piracy in the Age of Streaming*, Aalto University, 2023, s. 7-8.

Brytanii utraciły około 3,21 miliarda euro w wyniku działalności nielegalnych serwisów streamingowych². Te same badania szacują, że nielegalne serwisy wygenerowały przychody rzędu 1,06 miliarda euro, z czego większość z Wielkiej Brytanii. W Niemczech straty gospodarcze związane z tym procederem oceniono na 1,8 miliarda euro rocznie, a liczba użytkowników nielegalnych platform wzrosła o około 80% w latach 2018–2022³. W zamian państwo traci podatki i składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości około 390 milionów euro rocznie. W 2022 roku 5,2 miliona osób oglądało nielegalne serwisy streamingowe. W Wielkiej Brytanii w 2022 roku aż 3,9 miliona osób regularnie oglądało transmisje sportowe z nielegalnych źródeł, co stanowiło 36% wszystkich użytkowników zainteresowanych sportem. Jednocześnie udział osób korzystających wyłącznie z legalnych źródeł spadł z 71% do 64%⁴. Zjawisko to można analizować przez pryzmat teorii dóbr publicznych oraz negatywnych efektów zewnętrznych. Użytkownik korzystający z nielegalnego źródła nie ponosi pełnych kosztów społecznych swojego działania – nie tylko pozbawia twórców należnych przychodów, ale również ogranicza wpływy podatkowe i inwestycje w nowe treści. W ujęciu teorii niedoskonałej konkurencji, fragmentacja rynku, różnice w dostępności licencji oraz wysokie ceny subskrypcji tworzą niszę, którą wypełniają nielegalne podmioty działające poza systemem prawnym⁵.

Pirackie serwisy streamingowe nie są jedynie „źródłem darmowych treści”, ale stanowią złożony ekosystem gospodarczy. Funkcjonują jak pełnoprawne przedsiębiorstwa działające w szarej strefie, korzystając z luk regulacyjnych, zróżnicowanych jurysdykcji oraz infrastruktury technologicznej umożliwiającej unikanie wykrycia⁶. Ich model biznesowy opiera się na kilku źródłach przychodów. Najczęściej występują reklamy - zarówno w formie bannerów i pop-upów, jak i prerolli czy spotów wideo. Źródłem zysku są także opłaty abonamentowe oferowane w ramach tzw. wersji „premium”, zapewniających

2 Illegal TV streaming sites cost European economies over three billion Euros, <https://www.bournemouth.ac.uk/news/2022-12-16/illegal-tv-streaming-sites-cost-european-economies-over-three-billion-euros> (dostęp: 21.09.2025).

3 TV piracy causes annual economic loss of €1.8bn in Germany, <https://www.broadbandtvnews.com/2023/01/25/tv-piracy-causes-annual-economic-loss-of-e1-8bn-in-germany/> (dostęp: 21.09.2025).

4 UK Govt: 3.9 Million People Illegally Streamed Live Sports in 2022, <https://torrentfreak.com/uk-govt-reveals-3-9-million-people-illegally-streamed-live-sports-in-2022-230207/> (dostęp: 21.09.2025).

5 M. Peitz, P. Waelbroeck, *Piracy of digital products: A critical review of the theoretical literature*, „Information Economics and Policy”, 2006, vol.18, issue 4, s. 450-452.

6 R. Lobato, *Shadow Economies of Cinema: Mapping Informal Film Distribution*, BFI Publishing, London 2012, s. 15-25.

użytkownikowi lepszą jakość transmisji lub brak reklam. Dodatkowo część serwisów monetyzuje dane użytkowników poprzez ich sprzedaż lub wykorzystanie w marketingu afiliacyjnym⁷. Nielegalne serwisy korzystają przy tym z hostingu w państwach o niskim poziomie regulacji prawnych, co utrudnia egzekucję przepisów o ochronie własności intelektualnej⁸. Z punktu widzenia ekonomicznej efektywności działalność takich serwisów jest wyjątkowo opłacalna. Ich marże zysku są wysokie, ponieważ nie ponoszą kosztów wytworzenia treści, ograniczając wydatki głównie do infrastruktury technicznej, transferu danych i minimalnego marketingu⁹. Raport Nieman Journalism Lab wskazuje, że pirackie serwisy generują w Stanach Zjednoczonych przychody przekraczające 2 miliardy dolarów rocznie z samych reklam i subskrypcji, co potwierdza istnienie dobrze rozwiniętej szarej gospodarki cyfrowej¹⁰.

Analiza popytu na nielegalny streaming ujawnia, że główne czynniki determinujące zachowania konsumentów mają charakter ekonomiczny i behawioralny. Wysokie ceny legalnych subskrypcji, konieczność utrzymywania wielu kont na różnych platformach oraz ograniczenia licencyjne powodują, że część odbiorców poszukuje tańszych i prostszych alternatyw. Fragmentacja rynku skutkuje wzrostem sumarycznych kosztów dostępu do treści, często przekraczających akceptowalny poziom wydatków gospodarstw domowych¹¹. Kolejnym elementem jest wygoda — pirackie serwisy nie wymagają rejestracji, umożliwiają natychmiastowy dostęp do treści i oferują szeroki wybór. Dla wielu użytkowników ryzyko prawne jest postrzegane jako niskie, zwłaszcza przy powszechnym użyciu VPN-ów i niskiej skuteczności organów ścigania¹². Badania empiryczne potwierdzają te zależności. Raport Digital Piracy in Times of COVID-19 (SpringerLink) wykazał, że 6–8% użytkowników rozpoczęło korzystanie z pirackich źródeł dopiero w czasie pandemii, co wiązano

7 R. Smith, R. Telang, *Competing with Free: The impact of movie broadcasts on DVD sales and internet piracy*, „MIS Quarterly”, 2009, vol. 33, issue 2, s. 3292–3307.

8 R. Lobato, *op. cit.*, s. 20–23.

9 *Ibidem*, s. 18–22.

10 Streaming pirates are Hollywood's new villains, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-01-24/streaming-service-costs-drive-new-era-of-hollywood-piracy> (dostęp: 21.09.2025).

11 S.J. Frick, *Pirate and Chill: The effect of Netflix on illegal streaming*, „Journal of Economic Behavior & Organization”, 2023, vol. 209, s. 336–339.

12 K.M. Whitman., *The rising tide of piracy: the influence of social roles, risks, and convenience*, „Frontiers in Behavioral Economics”, 2025, vol. 4, s. 1–2.

z obniżeniem dochodów i zwiększoną ilością czasu wolnego¹³. Z kolei artykuł *Pirate and Chill* (*Journal of Economic Behavior & Organization*) dowodzi, że szersza dostępność legalnych treści – na przykład w serwisach takich jak Netflix, obniża skłonność do korzystania z piractwa, co sugeruje, że rozwój oferty legalnej jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi ograniczania zjawiska¹⁴. Skala strat generowanych przez nielegalny streaming jest znacząca. W samej UE i Wielkiej Brytanii w 2021 roku utracone przychody firm medialnych wyniosły ponad 3,2 miliarda euro. W Niemczech straty szacuje się na 1,8 miliarda euro rocznie, a według amerykańskiej Izby Handlowej (U.S. Chamber of Commerce), piractwo cyfrowe wideo kosztuje gospodarkę Stanów Zjednoczonych około 29,2 miliarda dolarów rocznie¹⁵. Konsekwencje finansowe wykraczają poza bezpośrednie straty przedsiębiorstw. Utrata przychodów z podatków, zmniejszenie inwestycji w produkcję treści oraz deformacja konkurencji między legalnymi i nielegalnymi podmiotami prowadzą do zniekształcenia struktury całego rynku audiowizualnego. Zjawisko to osłabia również kulturę płacenia za treści cyfrowe oraz podważa normy związane z ochroną własności intelektualnej, co w dłuższej perspektywie wpływa negatywnie na innowacyjność sektora. Odpowiedzią na rosnące zjawisko nielegalnego streamingu są działania zarówno regulacyjne, jak i rynkowe.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2019/790¹⁶ umożliwia blokowanie domen, nakłada obowiązki na platformy przesyłające treści oraz wzmacnia prawa podmiotów autorskich. W wielu krajach wprowadzono blokady dostępu do pirackich stron poprzez dostawców internetu, a także zacieśniono współpracę międzynarodową w zakresie egzekwowania prawa. Z punktu widzenia polityki ekonomicznej istotne jest również tworzenie konkurencyjnych alternatyw rynkowych. Rozszerzanie oferty legalnych platform, wprowadzanie elastycznych modeli cenowych (np. subskrypcje freemium lub z reklamami) oraz kampanie edukacyjne zwiększające świadomość użytkowników mogą znacząco ograniczyć popyt na pirackie treści. Należy jednak pamiętać, że nadmierna regulacja wiąże się z kosztami administracyjnymi i ryzykiem

13 J. Mazzei, A. Martinelli, A. Nuvolari, Poort J., *Digital piracy in times of Covid-19*, „*Journal of Cultural Economics*”, 2025, vol. 49, s. 717-718.

14 S.J. Frick, *op. cit.*, s. 334–347.

15 Impacts of Digital Piracy on the U.S. Economy, <https://www.uschamber.com/technology/data-privacy/impacts-of-digital-piracy-on-the-u-s-economy> (dostęp: 09.10.2025).

16 *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym*, Dz. Urz. UE L 130/92 z 17.05.2019, art. 17.

ograniczenia swobody dostępu do kultury, dlatego skuteczna polityka musi łączyć represję z pozytywną motywacją ekonomiczną.

1.1. Nielegalny streaming w Polsce

Nielegalny streaming treści audiowizualnych stanowi poważne wyzwanie dla branży medialnej i sektora kultury w Polsce. Zjawisko to przybiera na sile, generując znaczące straty finansowe oraz stanowiąc zagrożenie dla legalnych usług streamingowych. W 2023 roku z nielegalnych źródeł korzystało około 7,3 miliona Polaków, a średnia miesięczna liczba wejść na serwisy pirackie wyniosła 129,3 miliona. Szacuje się, że straty rynku audiowizualnego wynikające z piractwa cyfrowego w Polsce sięgają do 3 miliardów złotych rocznie, z czego straty Skarbu Państwa oceniano na około 1,86 miliarda złotych, a Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej na około 100 milionów złotych¹⁷. W porównaniu do innych krajów Unii Europejskiej, Polska wypada korzystnie pod względem liczby nielegalnych dostępów do treści online. W 2023 roku odnotowano około 8 nielegalnych dostępów na użytkownika internetu miesięcznie, co jest poniżej unijnej średniej wynoszącej 10,2¹⁸.

W Polsce podejmowane są różnorodne działania mające na celu ograniczenie piractwa cyfrowego. Policja regularnie ujawnia przypadki nielegalnego udostępniania treści, w tym sharingu IPTV, a w 2024 roku odnotowano 325 takich przypadków, co stanowi wzrost w porównaniu do roku poprzedniego¹⁹. Organizacje takie jak Legalna Kultura prowadzą kampanie edukacyjne zwiększające świadomość użytkowników na temat konsekwencji korzystania z nielegalnych źródeł. Ponadto współpraca z dostawcami usług internetowych umożliwia szybsze reagowanie na zgłoszenia dotyczące nielegalnych treści online²⁰. Piractwo cyfrowe w Polsce pozostaje istotnym wyzwaniem dla sektora audiowizualnego i kultury, pomimo że pod względem liczby nielegalnych dostępów Polska wypada korzystnie w porównaniu do innych państw UE.²¹ Skala zjawiska nadal jest znacząca, co wymaga dalszych działań zarówno legislacyjnych, jak i edukacyjnych w celu skutecznego ograniczenia piractwa cyfrowego oraz ochrony interesów twórców i legalnych dostawców treści.

17 Deloitte, *Kradzież treści wideo w internecie 2023*, Stowarzyszenie Sygnał, Warszawa 2013, s. 2.

18 Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, *Naruszenia praw autorskich w internecie na terenie Unii Europejskiej: Filmy, muzyka, publikacje, oprogramowanie i telewizja w latach 2017–2023*, 2025, s. 5.

19 Deloitte, *op. cit.*, s. 2.

20 Fundacja Legalna Kultura, *Działania edukacyjne i kampanie społeczne w zakresie przeciwdziałania piractwu cyfrowemu*, 2023, s. 4-5.

21 Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, *op. cit.*, s. 5.

2. Nielegalne udostępnianie i kopiowanie książek w Internecie

Nielegalne udostępnianie i kopiowanie książek w Internecie rozumie się jako nieuprawnioną digitalizację, reprodukcję lub dystrybucję dzieł książkowych (drukowanych lub elektronicznych) w szerokim obiegu internetowym, z pominięciem zgody posiadacza praw autorskich lub licencji wydania. Działanie takie polega na kopiowaniu plików (np. skanów, e-booków) i ich udostępnieniu lub rozpowszechnianiu bez odpowiedniego upoważnienia, co stanowi naruszenie praw własności intelektualnej²². Pomimo rosnącej świadomości społecznej i rozwoju legalnych platform z e-bookami, wiele osób wciąż korzysta z nielegalnych źródeł. Współczesny użytkownik Internetu często nie zdaje sobie sprawy, że samo czytanie książki zamieszczonej na stronie bez licencji również może stanowić naruszenie zasad ochrony praw autorskich. Poza brakiem świadomości innym powodem takiego zachowania może być skomplikowana metoda płatności używana przez platformę (brak metod zazwyczaj używanych przez danego użytkownika) czy sam brak środków na kupno z legalnych źródeł. Z tego względu warto przyjrzeć się bliżej statusowi prawnemu takiego zachowania. Samo czytanie książki udostępnionej na nielegalnej stronie internetowej nie jest w polskim prawie traktowane jako czyn karalny. Ustawa nie przewiduje odpowiedzialności dla użytkownika biernie odbierającego treści²³. Niemniej jednak, choć użytkownik nie ponosi sankcji karnych, korzystanie z nielegalnego źródła pozostaje naruszeniem interesów twórcy i zasad ochrony prawa autorskiego. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odbiorca treści, który świadomie uzyskuje dostęp do utworów z nielegalnego źródła, może być uznany za współuczestniczącego w naruszeniu prawa autorskiego. Choć orzeczenie to nie wprowadza automatycznych sankcji dla użytkowników, wskazuje na rozszerzoną interpretację współodpowiedzialności w przypadku świadomego korzystania z pirackich źródeł²⁴.

Warto zauważyć, że zjawisko nielegalnego udostępniania treści pomimo naruszania praw autorskich i interesów twórców może przyczyniać się do popularyzacji danych utworów. Przykładem takiego zjawiska są działania tzw. Grup

22 W. Hardy, M. Krawczyk, *Internet „piracy” and book sales: a field experiment*, „Journal of the Economic Science Association”, 2024, vol. 10, s. 457-458.

23 Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83 z późn. zm., art. 6 ust. 1 pkt 3.

24 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Wyrok z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie C-527/15, Stichting Brein przeciwko Jack Frederik Wullems, działającemu pod nazwą Filmspeler, ECLI:EU:C:2017:300; Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Wyrok z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie C-610/15, Stichting Brein przeciwko The Pirate Bay, ECLI:EU:C:2017:456.

scanlacyjnych (ang. *Scanlation*, połączenie scan i translation), których nielegalne kopiowanie lub tłumaczenie utworów może pełnić funkcję popularyzatorską, pozwalając twórcom dotrzeć do nowych odbiorców. Jest to szczególnie widoczne wśród internetowych grup tłumaczy „fanowskich”. Należy jednak pamiętać, że mimo chęci popularyzacji kultury działania takie znajdują się w „szarej strefie” prawa autorskiego. Wielu wydawców azjatyckich (np. chińskich) przymyka oko na fanowskie tłumaczenia jeśli nie są one monetyzowane oraz zawierają informację o oryginalnym autorze do momentu wydania oficjalnej wersji.

2.1. Wpływ nielegalnego udostępniania książek na rynek wydawniczy

Nielegalne rozpowszechnianie książek w Internecie stanowi istotne wyzwanie dla współczesnego rynku wydawniczego. W licznych badaniach wykazuje się, że piractwo może prowadzić do wymiernych strat finansowych dla autorów i wydawców, choć jego całkowity wpływ na sprzedaż książek nie jest zawsze jednoznaczny. Według raportu RettighedsAlliancen (2024), piractwo cyfrowych podręczników w Danii odpowiadało za straty rzędu 225 mln DKK rocznie.²⁵ Podobnie we Włoszech w Associazione Italiana Editori oszacowało, że w 2021r. piractwo książek przyniosło wydawcom straty sięgające 771 mln euro.²⁶ Trzeba jednak pamiętać, że część czytelników, którzy sięgają po pirackie kopie, prawdopodobnie nie nabyłaby książki w formie legalnej – nie każda nieautoryzowana kopia stanowi rzeczywiście, utraconą sprzedaż”. Szczególnym segmentem dotkniętym tym zjawiskiem jest rynek powieści internetowych (webnovel), który w ostatnich latach dynamicznie rośnie i staje się coraz ważniejszym elementem kultury cyfrowej. Analizy Worldwide Market Report (2025) prognozują wzrost globalnej wartości rynku webnovel z szacowanej na 2,3 mld USD na rok 2025 do 5,7 mld USD w roku 2032²⁷. W Korei Południowej, gdzie rynek webnovel jest jednym z najbardziej rozwiniętych na świecie, problem piractwa przybiera szczególnie dużą skalę. Walki z piractwem są tam podejmowane intensywnie, czego przykładem jest likwidacja jednej z największych stron pirackich w 2023r., która udostępniała

25 Student book piracy annually costs the book industry and the Danish state DKK 225 million, <https://rettighedsalliancen.com/student-book-piracy-annually-costs-the-book-industry-and-the-danish-state-dkk-225-million/> (dostęp: 8.11.2025).

26 Italian Publishers: Book Piracy Cost €771 Million in 2021, <https://publishingperspectives.com/2022/03/italian-publishers-book-piracy-cost-e771-million-in-2021/> (dostęp: 8.11.2025).

27 Worldwide Market Reports, *Web Novel Market Size and Share Analysis - Growth Trends and Forecasts (2025-2032)*, 2025, s. 1-3.

ponad 27 000 nieautoryzowanych kopii powieści internetowych i generowała przychody reklamowe na poziomie 340 mln KRW²⁸.

Jednym z podstawowych narzędzi w walce z piractwem pozostają tzw. DMCA takedown notices, wykorzystywane przez autorów i wydawców na całym świecie do usuwania nielegalnych kopii z platform internetowych. W takich przypadkach kopie są zazwyczaj usuwane w krótkim terminie, a w razie braku reakcji właściciela serwisu platforma może zostać czasowo zablokowana lub całkowicie zamknięta, jak miało to miejsce w przypadku serwisów Light-novelworld czy Fortuneeternal.

Podsumowanie

Artykuł analizuje zjawisko nielegalnego streamingu oraz pirackich bibliotek cyfrowych jako rozbudowanego, dynamicznie rozwijającego się rynku funkcjonującego poza oficjalnymi regulacjami. Autorzy wskazują, że piractwo audiowizualne i książkowe generuje ogromne straty dla sektora mediów, kultury oraz systemów podatkowych państw. W Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii straty przedsiębiorstw medialnych z tytułu nielegalnego streamingu przekraczają 3,2 mld euro rocznie, a pirackie platformy osiągają własne przychody na poziomie ponad 1 mld euro. Przykłady z Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz USA dowodzą, że nielegalny streaming stanowi dojrzałą, wysokodochodową działalność opartą na reklamach, subskrypcjach premium i monetyzacji danych użytkowników. W części dotyczącej Polski podkreślono, że w 2023 r. nielegalne źródła wykorzystywało około 7,3 mln internautów, generując 129 mln wizyt miesięcznie na stronach pirackich. Straty dla polskiego rynku audiowizualnego szacowane są na 3 mld zł, a dla Skarbu Państwa – niemal 2 mld zł. Wskazano też działania podejmowane przez organy ścigania, branżę oraz organizacje edukacyjne.

Druga część artykułu omawia piractwo w sektorze książkowym – nielegalne kopiowanie, digitalizację i udostępnianie e-booków i skanów. Wyjaśnia się różnicę pomiędzy odpowiedzialnością za udostępnianie treści a samym czytaniem ich online, które nie jest w Polsce czynem karalnym, choć pozostaje naruszeniem interesów twórców. Autorzy opisują również specyficzne środowisko skanacji oraz piractwo w sektorze webnovel, szczególnie rozwiniętym w krajach azjatyckich, gdzie nielegalna dystrybucja potrafi generować ogromne przychody z reklam. Na rynku książkowym straty są porównywalnie duże – np. we Włoszech sięgają 771 mln euro rocznie. Jednym z kluczowych narzędzi walki z piractwem pozostają procedury usuwania treści (DMCA), które

28 Major Korean Web Novel Piracy Website Gets Shut After Crackdown, <https://animehunch.com/major-korean-web-novel-piracy-website-gets-shut-after-crackdown/> (dostęp: 8.11.2025).

pozwalać na szybkie eliminowanie nielegalnych kopii. Artykuł podkreśla, że walka z piractwem wymaga zarówno działań prawnych, jak i rynkowych: blokad stron, współpracy międzynarodowej, kampanii edukacyjnych oraz zwiększania dostępności i przystępności cenowej legalnych źródeł. Tylko połączenie represji z atrakcyjną ofertą rynkową może ograniczyć skalę zjawiska.

Bibliografia

- Deloitte, *Kradzież treści wideo w internecie 2023*, Stowarzyszenie Sygnał, Warszawa 2013.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym, Dz. Urz. UE L 130/92 z 17.05.2019, art. 17.
- Frick S. J., *Pirate and Chill: The Effect of Netflix on Illegal Streaming*, „Journal of Economic Behavior & Organization”, 2023, vol. 209.
- Fundacja Legalna Kultura, *Działania edukacyjne i kampanie społeczne w zakresie przeciwdziałania piractwu cyfrowemu*, 2023.
- Hardy W., Krawczyk M., *Internet „piracy” and book sales: a field experiment*, „Journal of the Economic Science Association”, 2024, vol. 10.
- Hirvinen P., *Digital Piracy in the Age of Streaming*, Aalto University, 2023.
- Illegal TV streaming sites cost European economies over three billion Euros, <https://www.bournemouth.ac.uk/news/2022-12-16/illegal-tv-streaming-sites-cost-european-economies-over-three-billion-euros>.
- Impacts of Digital Piracy on the U.S. Economy, <https://www.uschamber.com/technology/data-privacy/impacts-of-digital-piracy-on-the-u-s-economy>.
- Italian Publishers: Book Piracy Cost €771 Million in 2021, <https://publishingperspectives.com/2022/03/italian-publishers-book-piracy-cost-e771-million-in-2021/>.
- Lobato R., *Shadow Economies of Cinema: Mapping Informal Film Distribution*, BFI Publishing, London 2012.
- Major Korean Web Novel Piracy Website Gets Shut After Crackdown, <https://anime-hunch.com/major-korean-web-novel-piracy-website-gets-shut-after-crackdown/>.
- Mazzei J., Martinelli A., Nuvolari A., Poort J., *Digital piracy in times of Covid-19*, „Journal of Cultural Economics”, 2025, vol. 49.
- Peitz M., Waelbroeck P., *Piracy of digital products: A critical review of the theoretical literature*, „Information Economics and Policy”, 2006, vol.18, issue 4.
- Smith R., Telang R., *Competing with Free: The Impact of Movie Broadcasts on DVD Sales and Internet Piracy*, „MIS Quarterly”, 2009, vol. 33, issue 2.
- Streaming pirates are Hollywood’s new villains, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-01-24/streaming-service-costs-drive-new-era-of-hollywood-piracy>.
- Student book piracy annually costs the book industry and the Danish state DKK 225 million, <https://rettighedsalliancen.com/student-book-piracy-annually-costs-the-book-industry-and-the-danish-state-dkk-225-million/>.
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Wyrok z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie C-610/15, Stichting Brein przeciwko The Pirate Bay, ECLI:EU:C:2017:456.

- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Wyrok z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie C-527/15, Stichting Brein przeciwko Jack Frederik Wullems, działającemu pod nazwą Filmster, ECLI:EU:C:2017:300.
- TV piracy causes annual economic loss of €1.8bn in Germany, <https://www.broadband-tvnews.com/2023/01/25/tv-piracy-causes-annual-economic-loss-of-e1-8bn-in-germany/>.
- UK Govt: 3.9 Million People Illegally Streamed Live Sports in 2022, <https://torrent-freak.com/uk-govt-reveals-3-9-million-people-illegally-streamed-live-sports-in-2022-230207/>.
- Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, *Naruszenia praw autorskich w internecie na terenie Unii Europejskiej: Filmy, muzyka, publikacje, oprogramowanie i telewizja w latach 2017–2023*, 2025.
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83 z późn. zm., art. 6 ust. 1 pkt 3.
- Whitman K.M., *The rising tide of piracy: the influence of social roles, risks, and convenience*, „Frontiers in Behavioral Economics”, 2025, vol. 4.
- Worldwide Market Reports, *Web Novel Market Size and Share Analysis - Growth Trends and Forecasts (2025-2032)*, 2025.

Streszczenie

W artykule przeanalizowane zostały ekonomiczne mechanizmy funkcjonowania ukrytego rynku treści cyfrowych, obejmującego nielegalny streaming oraz pirackie biblioteki książek. Zjawiska te stanowią poważne wyzwanie dla współczesnej gospodarki cyfrowej, generując znaczące straty finansowe dla twórców, wydawców i państw. W Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii roczne straty sektora medialnego przekraczają 3,2 mld euro, natomiast pirackie serwisy osiągają przychody powyżej 1 mld euro. Ich działalność opiera się na systemach reklamowych, subskrypcjach premium oraz monetyzacji danych użytkowników, przy jednoczesnym unikaniu kosztów produkcji i licencji. W Polsce z nielegalnych źródeł korzysta około 7,3 mln internautów, co generuje wielomiliardowe straty dla rynku audiowizualnego i Skarbu Państwa. Druga część artykułu dotyczy piractwa książkowego, w tym nielegalnego kopiowania, dystrybucji e-booków oraz działalności grup skanacyjnych. Omówiono również specyfikę piractwa na rynku webnovel, szczególnie dynamicznego w Azji. Artykuł podkreśla, że skuteczna walka z piractwem wymaga połączenia działań prawnych, edukacyjnych i rynkowych, takich jak blokowanie stron, procedury DMCA oraz rozwijanie przystępnych cenowo legalnych alternatyw.

Słowa kluczowe: nielegalny streaming, piractwo cyfrowe, ekonomia mediów, straty gospodarcze, rynek cyfrowy

THE HIDDEN MARKET OF DIGITAL CONTENT: ECONOMIC MECHANISMS OF ILLEGAL STREAMING AND PIRATED LIBRARIES

Summary

The article analyzes the economic mechanisms of the hidden market for digital content, including illegal streaming and pirated book libraries. These phenomena pose a serious challenge to the modern digital economy, generating significant financial losses for creators, publishers, and countries. In the European Union and the United Kingdom, the annual losses of the media sector exceed €3.2 billion, while pirate services generate revenues of over €1 billion. Their activities are based on advertising systems, premium subscriptions, and the monetization of user data, while avoiding production and licensing costs. In Poland, approximately 7.3 million Internet users use illegal sources, generating billions in losses for the audiovisual market and the State Treasury. The second part of the article concerns book piracy, including illegal copying, distribution of e-books, and the activities of scanlation groups. It also discusses the specifics of piracy in the webnovel market, which is particularly dynamic in Asia. The article emphasizes that effectively combating piracy requires a combination of legal, educational, and market measures, such as website blocking, DMCA procedures, and the development of affordable legal alternatives.

Keywords: illegal streaming, digital piracy, media economics, economic losses, digital market